

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2

1448 København K

jteu@um.dk
benera@um.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 29. september 2015
SAGSNR.: 2015 - 3078
ID NR.: 364853

Høring - over udkast til lovforslag om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning

Ved e-mail af 1. september 2015 har Udenrigsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Overordnet set bifalder Advokatrådet ud fra en retssikkerhedsmæssig synsvinkel omdannelsen af det nuværende retsforbehold til en tilvalgsordning. Advokatrådet finder det hensigtsmæssigt, at Danmark med tilvalgsordningen vil kunne deltage i samarbejdet om EU-lovgivning, som forbedrer retssikkerheden for borgere og virksomheder i Danmark. Advokatrådet kan derfor støtte lovforslaget.

Advokatrådet ønsker imidlertid at påpege, at den høring over de ”forbeholdsramte” retsakter, som fandt sted som led i forhandlingerne om en politisk aftale, havde en så kort frist, at det i realiteten udelukkede en nærmere stillingtagen til det betydelige og væsentlige materiale, der var omfattet af høringen. Advokatrådet opfordrede derfor i sine høringssvar til, at man, såfremt det danske retsforbehold i henhold til aftalepartierne ønske skulle omdannes til en tilvalgsordning, på ny indhentede bemærkninger fra sagens høringssparter i forhold til påtænkte tilvalg af konkrete retsakter med høringsfrister, der sikrer ordentlig tid til at gennemgå retsakterne.

Det følger af lovforslagets almindelige bemærkninger, at regeringen på baggrund af lovforslaget agter at tilvælge de i alt 26 eksisterende RIA-retsakter, der er opregnet i bilag 5 til lovforslaget, samt den kommende ordning om Europol umiddelbart efter en eventuel overgang til tilvalgsordningen.

Advokatrådet afgav i forbindelse med høringen over de forbeholdsramte retsakter bemærkninger til retsakterne inden for det civil-, handels- og familieretlige område, men som følge af den meget korte høringsfrist var det ikke muligt med en nærmere stillingtagen til retsakterne inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde.

For så vidt angår de gældende RIA-retsakter inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde, som er opregnet i bilag 5 til lovforslaget, og som Danmark agter at tilslutte sig efter en omdannelse af retsforbeholdet, bemærkes det, at Advokatrådet generelt kan støtte, at disse retsakter bliver en del af tilvalgsordningen. Advokatrådet har dog visse betænkeligheder i relation Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, idet visse af direktivets bestemmelser, herunder særligt bestemmelserne om diskrete undersøgelser, der skal foretages af embedsmænd, der arbejder under dække eller falsk identitet, ses at være mere vidtgående end de gældende danske regler, hvilket man bør være yderst opmærksom på i forbindelse med implementeringen i Danmark, da sådanne undersøgelser skal foretages efter regler, der gælder i dansk ret.

For så vidt angår de retsakter, som man ikke agter at tilslutte sig, skal Advokatrådet udtale følgende vedrørende de enkelte retsakter inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (Offerdirektivet)

Direktivet indfører mindstekrav til myndighedernes behandling af ofre for kriminalitet. Direktivet indeholder bl.a. regler om information og støtte til ofre samt regler, der giver ofret ret til tolkning og oversættelse og ret til at blive hørt. Ofret har desuden ret til prøvelse af en afgørelse om, at der ikke rejses tiltale.

Direktivet indeholder dermed en række konkrete krav til strafferetssystemet, som overordnet skal sikre, at ofret bliver ”hørt og set” i forbindelse med straffesagen, og direktivet vil derfor gavne ofrets retsstilling. Direktivet giver på en række punkter en bedre retsstilling for ofret end de gældende danske regler. F.eks. skal offeret have en skriftlig kvittering for en politianmeldelse og have en sådan oversat, hvis offeret er udlænding. Herudover skal offeret have informationer om sagens gang i videre

omfang end i dag og have oplysninger om gerningsmanden, hvis han flygter eller løslades. Advokatrådet finder, at et tilvalg af direktivet vil indebære en styrkelse af ofres retssikkerhed, og Advokatrådet anbefaler derfor, at Danmark tilvælger denne retsakt.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager

Direktivet fastlægger regler vedrørende ret til vederlagsfri tolkebistand i straffesager, herunder i sager om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre. Medlemsstaterne er ifølge direktivet forpligtet til at stille tolke til rådighed for en person fra det øjeblik, personen mistænkes ellers sigtes for en strafbar handling. Medlemsstaterne skal endvidere sikre, at tolkningen er af tilstrækkelig god kvalitet, og at vigtige dokumenter oversættes skriftligt.

Det er Advokatrådets opfattelse, at en forkert oversættelse i forbindelse med behandlingen af en straffesag kan få fatale konsekvenser for de involverede parter, og at uddannelse og kvalitetskontrol af tolke derfor er af stor vigtighed. Tolkningen i det danske retssystem er ofte både dårlig og helt uden kvalitetskontrol, hvilket efter Advokatrådets opfattelse udgør et stort retssikkerhedsmæssigt problem. Det er derfor også bekymrende – og i Advokatrådets optik helt uforståeligt, at lov om translatører og tolke ophæves med virkning fra den 1. januar 2016, og det kan være på bekostning af retssikkerheden, at det ikke længere kræver en beskikkelse fra en offentlig myndighed for at kunne kalde sig translatør.

Advokatrådet mener, at der generelt er behov for at se nærmere på uddannelse og kvalitetssikring af tolke, herunder indføre en certificeringsordning af tolke inden for bl.a. retsvæsnen. Efter Advokatrådets opfattelse bør Danmark derfor tilslutte sig direktivet for derved at bidrage til at højne kvaliteten af tolkningen i straffesager.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager

Direktivet indeholder minimumskrav til generel mundtlig information om rettigheder inden for strafferetsplejen, herunder regler om, hvorledes en sigtet skal underrettes, og at sigtede har ret til skriftlig information om sine rettigheder ved anholdelse og ret til aktindsigt i sagens materiale.

Efter Advokatrådets opfattelse indebærer direktivet væsentlige retssikkerhedsmæssige fordele sammenlignet med de gældende danske regler.

Direktivet indebærer bl.a., at de oplysninger om en sigtets rettigheder, som politiet allerede i dag giver en sigtet, skal foreligge i skriftlig form, hvilket vil være en forbedring sammenlignet med de gældende danske regler. Derudover giver direktivet en videre adgang til aktindsigt, idet medlemsstaterne skal sikre, at der gives mistænkte/tiltalte eller dennes advokat adgang til aktindsigt i alt materiale, som de kompetente myndigheder er i besiddelse af med henblik på at sikre en retfærdig behandling af sagen og på forberedelse af forsvaret. Undtagelsesbestemmelserne vedrørende aktindsigt i direktivet er snævrere end bestemmelsen i retsplejelovens § 729 c, ligesom direktivet lægger op til, at forsvareren får underretning om, at undtagelsesbestemmelser vedrørende retten til aktindsigt er blevet anvendt. Direktivet vil derfor efter Advokatrådets opfattelse højne retssikkerheden på væsentlige områder, og Advokatrådet finder derfor, at Danmark bør tilvælge direktivet.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordrer og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen

Direktivet indeholder regler, der sikrer en sigtet eller tiltalt advokatbistand i straffesager. Der findes endvidere regler om underretning af familiemedlemmer om tilbageholdelse samt regler for udlændinges ret til at kommunikere med hjemlandets konsulære myndighed. Derudover lovfæstes også retten til absolut fortrolighed mellem en sigtet/tiltalt og dennes forsvarer.

Disse regler er i vidt omfang allerede en del af dansk ret. Direktivet indeholder imidlertid den nyskabelse vedrørende europæiske arrestordre, at den medlemsstat, der skal fuldbyrde en ordre, skal underrette den eftersøgte om, at denne har ret til at få udpeget en advokat i den udstedende medlemsstat til at rådgive den advokat, som den pågældende eftersøgte har fået udpeget i den fuldbyrdende medlemsstat. Den advokat, som udpeges i den fuldbyrdende medlemsstat, har normalt ikke det fornødne kendskab til retstilstanden i udstedelsesmedlemsstaten, hvorfor advokatens rådgivning i dag ofte består i at søge at få fuldbyrdelsen udsat eller ophævet. Det kan derfor vise sig at være både praktisk og tidsbesparende, at der udpeges en advokat i begge lande, da de pågældende advokater vil kunne kommunikere om sagen og dens betydning for den eftersøgte, herunder hvilke sanktioner han kan forventes at blive idømt. Endvidere kan det medvirke til en frivillig udsendelse af den eftersøgte, såfremt der er udpeget en advokat i begge lande, hvilket vil spare de involverede stater for væsentlige økonomiske udgifter.

Advokatrådet finder det derfor samlet set beklageligt, at direktivet fravælges.

Med venlig hilsen

Torben Jensen